

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . 2 50 зр. (5 кор.)
на місяць . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . 8 рублів
або 16 франків
Поодинокі число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділі і руских свят
о год. 6-й пополудни.

Редакция, адміністрация і
експедиция «Руслана» під ч. 9
ул. Колерника (Ліного ч. 9.) Екс-
педиция місцева в Агенції Со-
коловского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереження. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошення зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дяки і приватні донесення по
15 кр. від стрічки.

Письма з Відня.

I.

Які надії?

З Відня пишуть нам під днем 24-го лютого.

Перед двома тижнями дав ся чути з чеського табору голос перестороги, щоби др. Кербер не скликав скорше парламенту, заким чесько-німецькі справи позитивно чи негативно не уложать ся в мировій конференції. У Чехів і у сих Німців, що ще признають ся до «австрійскости», виробило ся пересвідчення, що оба народи з konieczности мусять зблизити ся до себе, відложити оружє і по можности, увійшовши в компроміс, уложитись між собою на національнім полі. Др. Кербер не послунав голосу перестороги і скликав парламент скорше, заким в мировій конференції можна було навязати які-небудь, хоч би лише незначні мирніші відносини. Др. Кербер зробив се не задля державних konieczностей, приміром, щоби упорати ся з законом о контингенті рекрутів. Закон сей заступлено в двох послідних літах цісарскими розпорядженнями, то і сего року можна було піти слідом дволітної практики. Др. Кербер скликав скорше парламент під пресією Німців-націоналів, що не хотять ніякого примирення з Чехами, ніяких національних компромісів, а просто змагають до строго-німецької управи Австрії через німецький елемент, в чисто-германським дусі, без концесий для Славян і з гадкою германізації Австрії.

Вислід завчасного скликання парламенту проявив ся на пятничнім засіданню посольської палати відновленем обструкції із сторони Чехів. На тім засіданню прийшло вперше до поіменного голосовання. Де-хто осуджує сю обструкцію безпощадно.

Ми єї не осудимо беззглядно. Чому не осудимо? Не осудимо, бо сю обструкцію розвели Чехи не проти закона о контингенті рекрутів, а в обороні своїх національних прав. А чи багато жадають Чехи? Ні! Они жадають на тепер лише цісарского розпорядження, котрим заведено би в чисто-чеських округах чеський внутрішній урядовий язык. Чехи домагають ся того, що самі Німці признали їм в своїй зеленосвятній програмі.

Коби правиця в цілости два тижні перед скликанем парламенту була упімнулася о се право для Чехів у теперішнього кабінету, коби була сей постулят поставила яко *conditio sine qua non*, правительство було мусіло згодитись на сю дрібницю і парламент міг був дійсно стати активним. Але др. Кербер, хоч як розважний, дав ся опутати австрійским пан-германам, котрим — як загально звісно — не залежить на австрійській конституції і парламенті, де они не мають чисельної переваги і єї раз на все вже втратили від часу, коли Чехи закинули абстиненційну політику (в 1879 р.), а альпійські краї вислали до парламенту Словінців, Хорватів і Італійців, а не, як давніше бувало, Німців.

Правиця не станула в обороні мінімальних прав чеського народу і тим самохіть і свідомо кинула Чехів в обструкцію, а сама через те розбила ся і власноручно повалила — на радість лівиці — дотеперішню парламентарну більшість. На засіданню в пятницю (23. лютого) Чехи були з'ізововані о стілько, що Поляки і католицькі людовці голосували проти внесення Страньского, а «Славянський Союз» від голосовання відтягнув ся.

Треба було видіти власними очима радість, яка виявила ся на ликах лівиці в сій хвили, коли бачили з'ізовованих Чехів, с. є. розбиту правицю. Два роки домагала ся

німецька лівиця від правительства насильного розбиття правиці. По двох роках розбила ся правиця сама, а Німці становлять опять се ядро, довкола котрого можуть зібратися ті сторонництва, що будуть їм на будуче служити.

Чи се розбитє правиці мусить конечно вийти на шкоду Чехів? — ми сумніваємо ся. Чехи не упадуть і не підляжуть Німцям. Противно. Опозиция скріпить їх сили і они зневолють своїх чеських та моравських Німців до компромісу, если не завтра, то за якийсь час. Чехи зближать ся до Німців самі, хоч би навіть з оскорбою деяких своїх прав, с. є. за меньшу ціну. Але що буде з дотеперішними союзниками Чехів, з програмою католицьких людовців, з їх віроісповідною школою, або з автономією Галичини і з галицькими економічними інвестициями? О скілько мали ми нині нагоду заглянути в душу Чехів, то в їх душі пос. Яворський і бар. Діпавлі не найлучше записані. Пос. Яворський відкликав на пятницю заповіджені збори езекутивного комітету правиці. Єго зденервовало одио поіменне голосованє. Не-скликанє езекутивного комітету значить ся одио, що офіційальне провіренє, що правиця і парламентарна більшість вже не існують.

Які-ж вигляди на будуче! О скілько знаємо, то чеська шляхта трудить ся над зложенем нової парламентарної меншости. Знаємо і те, що чеські делегати мирової конференції втратили віру в мирні интенції правительства. Може бути, що мирова конференция вже більше не зійде ся. Може бути, що парламент буде розв'язаний. Правиця не уміла за малу ціну удержати Чехів при собі, то тепер всякі е-вентуальности можливі.

Здає ся, що вже на днях ціла ситуація набере більше конкретні форми, тому годі бавитись в ворожбу. А всему виноват

17

ВОЛОДИМИР КОРОЛЕНКО.

СУДНИЙ ДЕНЬ.

(Йом кіпур).

(Далі).

— Тю! не балакай бо лишнього, а то я дібуюсь... Виходить так, що ти кохала підсипку, так, значить, така вже доля твоя вийти заміж за підсипку і жити у млині. А як я тебе перше любив, так і опісля буду любити, хочби сватав ся до десяти Мотрів.

Галя навіть очі собі протерла, — чи не сон їй снить ся.

— А що се ти так верзеш, чоловіче? Чи я зовсім дурна, чи у тебе у голові одної клепки не достає. Як ще се я піду за підсипку, коли ти тепер мірошник? І як ти на мені жениш ся, коли сватів зашлеш до Марти, га?... Що се ти верзеш, чоловіче, перекрестись ти лівою рукою.

— От іще, — сказав мірошник. — Хіба-ж у мене не має підсипки? А Гаврило... чим він тобі не підсипка? Що трохи дурний, се правда, то се нам, Галочко, ще краще, я тобі по правді скажу.

Тут тільки дівка розібрала, куди мірошник

веде хитру мову. Як сплеснула нараз руками, та як заголосить:

— Ой мамо, мамонько, що він тут каже! Та се він у турки мабуть хоче записатись та двох жінок завести. Неси ти, мамо, коцюбу з хати, а я поки що своїми руками з ним розправлю ся...

Та до мірошника, а мірошник від неї... Отбиг до перелазу, став на ньому та і каже: — А, так ти так, гадюко! Так вибирайтесь обидві з матерю з хати. Завтра відберу за довги. Геть!

А вона йому:

— Геть і ти, турчине, зараз з мого саду, поки він мій. А то як учеплюсь зараз нігтями, то і Мотря твоя не пізнає, де у тебе що було, не то що двох кохати і одна на тебе безокого дивитись не буде.

— От і балакай з нею!

Плюнув мірошник, скоренько скочив з тину і пішов з села сердитий. Вийшов на гребінь гори, відкіля уже чути було, як вода у лотках шумить, так ще обернувшись і погрозив ся кулаком.

А в той час як-раз: телень, телень-н-н-н!

Упять задзвонили на селі, на дзвіниці як-раз північ.

X.

Мірошник підійшов до свого млина, а млин

увесь у росі, і місяць світить, і ліс стоїть, блискає, і буяй, проклята птиця, бухає в очеретах, не спить, наче кого піджидає, наче кого викликає в ковбані...

Моторошно стало мірошникові, Пилипові.

— Ей, Гаврило! — крикнув він до млина.

— У-у, у-у, — обізвав ся з болота буяй, а у млині ніхто ні чичирк...

— Е, проклятий парубок! Знов помандрував до дівчат... — подумав мірошник і не схотілось йому щось іти у пустий млин. Хоч і звик, а все таки, згадувалось інколи, що під млиновим полом, між своїми, не одні риби та вужі плавають у темній воді...

Він озирнувся на місто. Тихо, світло, туман ледве-ледве закурив ся над річкою, що біжить собі за ліс і не видко її у світлій млі... А на небі ні хмарочки...

Нараз подивив ся і знов здивував ся, відкіля у його загаті тільки глубини: і задля місяця, і задля зірок, і задля усього синього неба...

Коли дивить ся, аж у воді по-над вірками наче комарик летить... Придивив ся, виріс комарик як муха, потім став як горобець, як ворона, а ось уже як здоровий шуляк.

(Далі буде).

та неоглядність правительства, що поспішило ся з скликанем парламенту, не маючи поруки, що парламент уздоровлений.

Лівія затирає до всего руки. Сталось по єї волі. Язикових розпоряджень нема, національне посіданє Німців обезпечене, правиця розбита, дотеперішня парламентарна більшість не існує. Вигляди такі, що Німці обіймуть керму управи в правительстві, в парламенті, або навіть — в абсолютній Австрії.

II.

Чехи а контингент рекрутів

В парламенті — мартове веремя. Сегодня погідно, завтра сніжна метіль з дождем. На першій засіданю розіграла деякі серця позитивна програма д-ра Кербера. Здавалось, що настає весна, пригідний під сійбу час, аж тут вже на другій засіданю чех Долежал, alldeutscher Tuerk, жидок Феркавф і вся єго соціалістична прислуга враз з Дашинським підняла таку бучу, якої не постидалась би ніяка коршма. Пригоди другого засіданя вам звісні. Глупота і брутальність подали собі руки і покрутились по парламенті неначе двоє п'яних. Президент перервав засіданє, зібралась рада кабінету, пос. Яворский — тепер дуже нервовий політик — відкликав збори езекутивного комітету правиді, а др. Кербер поїхав в суботу до Пешту, щоби про всі ті брутальні виступи іменно соціалістів здати справу цісареві і зажадати уповномоченя на случай, сли би парламентарний віз мав опять застрягнути в обструкційнім болоті. В кульорах понесли слухи: розв'язанє парламенту, сисованє конституції, абсолютизм, ген. Фідлер президентом нового кабінету, малий стан облоги, бюрократично-німецька управа.

На ділі однак діла не складають ся так лихо, як би видавало ся. Головне лихо майже усунене. Чехи не розведуть обструкції проти закону о контингенті рекрутів, а ухвалять сей закон на найближшій засіданю вправді не д-рови Керберови, але — цісареві. Про се вже знає і корона, а в виду того можливі ще бучи із сторони соціалістів не будуть мати ніяких важливіших наслідків. До звороту в тактику Чехів причинив ся головню Славянський наш „Союз“. „Союз“ ухвалив оноді пакловити Чехів до залишеня обструкції проти військового закону а уміркована частина чеських послів уміла пересвідчити своїх радикалів, що на сю державну konieczність треба без всякого застереження призволити.

Рівнож можу вам подати до відомости, що в понеділок (26. лютого) зберуть ся парламентарні комісії клубів: молодического, фєвдальної шляхти і „Союза“, щоби обговорити ситуацію в виду факту, що польське „Коло“ звільня клонить ся в сторону німецької лівіції. Можна надіятись, що в парламенті витворить ся поважна меншість, до котрої приступлять мабуть і румунські посли і бар. Діпавці, наколи не все католицьке сторонництво. Меншість ся стане в обороні національної рівноправности і релігійно-морального вихованя молодежи в виду змагань ажидаватілого лібералізму.

В сих днях має др. Кербер скликати опять членів мирової конференції. Додам до того, що за удержанем парламенту суть нині також німецькі поступовці і антисеміти.

Галицькі робітники за границею.

(Далі).

Пашні сійуть рядами; їх окопує ся раз або два руками а раз кінною машиною. Косить ся руками озимину, сейчас за косарями вяже ся, до чого потреба одної або і двох робітниць. Жниварки находять ся у всіх більших маєтках, но лиш як средство ратунку на случай змови робітників. Бо в наслідок частого а сильного зновоження дуже часто збіже вилягає і не завжди дає ся машиною косити. Вимолот відбуває ся паровою молотільнею.

Годівля худоби укладає ся під впливом браку сінюжати і з'ужиткованя листя і буркових витолочив. Кормленє сею убогою в білко пашою вимагає додатку поживнішого корму, яко то: осипки, отрубів, макухів, бавовняної мукі і т. д., а таке інтензивне живленє надає ся

радше на тученє, як на виховуванє ялівника. Що-до рогатої худоби перемагає випас волів, а також молочні обори, де накуплені корови доять ся так довго, доки ще дають досить молока, опісля продає ся їх на заріз. Скупуючи ху добу з різних околиць, часто заволює ся заразу, а форсовне кормленє ослабляє відпорність обори. Годівлю овець цілком залишено; в осени закуплює ся скоти і ягнята, годує ся їх листями і бурковими витолочинами та інтензивними пашами, а з кінцем зими продає ся на мясо. Яко робочого інвентаря уживають тяжких коней, спроваджених з Бельгії, також з Англії, а вкінці ще більше волів з Франковії. О інтензивности господарки свідчить загальна сума робітничих платней, випадаючих за цілий рік на гектар загосподарованого простору 160—180 марок в господарствах маючих третину під бурками, а 120—140 м. в господарствах, де бурак грає меншу роль.

Головне запотребованє робітника припадає на весні до окопування і на осінь до збору бурків, бо сих обох робіт годі машинами довершити.

З огляду, що в Саксонії господарства, обіймаючі більше як 20 гектарів простору, отжеж потребуючі необхідно робітничих сил, займають вище 60% простору, а дрібніші господарства при так прихильних умовах самі дають досить затрудненя для своїх властителів, тому легко порозуміти, що запотребованє робітника є дуже сильне. В інших провінціях більші господарства мають законтракованих робітників річних, котрі крім поденної платні одержують мешканє, опал, кусень огорода і ґрунту під картоплі, пашу для корови, свиний і гусий, а також тантієму з вимолоченого збіжа. В Саксонії такий робітник стояв би дуже дорого, бо земля єсть дорога; тому то робітники мусять платити чинш, хоч низький, за мешканє і огород; головню оплачує ся їх готівкою. Платню в „натурі“ залишено тут переважно р. 1873; знесено також дозвіл на держанє корови, гусий, через що нитки, які лучать хлібодавця з робітником розв'язали ся і прийшло до того, що сільський робітник живо потягнув ся до міст, знаджений заробітками в промислі.

В наслідок сего оказав ся скоро докучливий брак челяди, найбільше дівок до коров, бо се занятє сільська опінія уважає невідповідним для поважних родин, а пристойним хіба für die Polacken. Тому то догляд худоби мусить віддавати ся мушчинам (Швайцарам), котрі від дорослої штуки худоби за всі ставні роботи беруть річно до 37 марок. Около р. 1893 річна платня служби виносила з цілим харчем пересічно:

для парубків до коней	170—230 марок
„ „ „ волів	120—180 „
„ „ „ коров	170—240 „
„ дівок домових	120—150 „
„ „ ставних	110—130 „

(Далі буде).

3 боевища.

З Паадеберґ телеграфують під днем 23. с. м., що положенє ген. Кронія є безнадійне. Англіські армати окружили єго з верхів гір на всіх точках. Боєри стратили множество закритих становиск. Утікачі оповідають, що Кроніє готов піддатись, але здержують єго від сего кроку молоді, трансильські Боєри.

Зайнята дня 21. с. м. Англичанами позиція, причім 50 Боєрів дістало ся до неволі, має дуже велике стратегічне значінє.

Депеша лорда Робертса з Паадеберґ під днем 24. с. м. доносить: Військо Боєрів, що надтягнуло з Наталю, ударило вчера на наші передні сторожі, однак єго відперто. Боєри стратили багато убитих і ранених. До неволі дістало ся 100 Боєрів. Англіські страти виносять 9 убитих і 29 ранених.

З Паадеберґ доносять під днем 21. с. м.: Бригада Кнокса займає лівню на полудне ріки, ген. Сміс заатакує табор Боєрів від півночі. Нині заатакував ген. Френч при помочи артилерії позицію Копіє, котру держить доси відділ Кронія. Скріплені сильною помочию з Ледісмис, Боєри ударили ненадійно на ген. Френча, що однак зневолив їх до відвороту в напрямі Дріфт. Боєри мали багато убитих і ранених, а 50 з них дістало ся до неволі. Боєри будують з незвичай-

ним поспіхом окопи довкола табору. Хорообрість і детермінація Боєрів будять загальний подив, загальним однак є погляд, що всякий дальший опір з їх сторони буде даремний.

Після депеші з Паадеберґ з дня 22. с. м. англійська артилерія опановує всі верхи гір довкола війск Кронія. По обох берегах рік стоять в боєнім ряді англійські війська на против сил Кронія. Кавалерія Френча має задачу не допустити до несподіваного атак з сторони Боєрів на правім, або лівім крилі. В послідних днях дістало ся загальом до неволі 460 Боєрів. Англичани здобули багато худоби, овець і живности. В ночи з дня 22. на 23. с. м. англійська артилерія заалармувала кільканайцяти стрілами з армат табор Кронія.

З під Колензо телеграфують дня 23. лютого: Боєри займають незвичайно сильні позиції на верхах, що граничать з Гроблерс-Кльооф. Вчерашній сильний огонь артилерії, що закривав англійську піхоту в єї повільнім поході на перед, не успів виперти Боєрів, що держали ся хоробро в своїх окопах. Наві раню почали англійські війська посувати ся в напрямі верхів, занятих Боєрами.

НОВИНКИ.

— **Впреосьв.** Митрополит Юліан Куїловский пожертвував новішими часами на будову церковей в Конюшках королівських і в Рускім селі по 3000 зр., а на украшенє церковей в Горожані великій, Чайковичах і Колбасвичах по 1000 зр., всего разом 9000 зр. Ще в 1895 р. жертвував Митрополит на будову церкви в Конюшках 3000 зр., а в січні 1899 р. на будову церкви в Рускім селі 3000 зр. Наведені села лежать в перемській єпархії, а в Рускім селі був митрополит довгий час парохом.

— **3 Коломиї** пишуть нам: Філія тов. Просьвіти в Коломиї остроює цикл популярно-наукових відчитів в неділі і свята почавши від 1-го марта — при помочи скіоптикону. Дня 4. марта виголосить відчит з наук природних п. Раковский. — В память роковин смерти Тараса Шевченка — дає дня 1. марта молодіж рускої гімназії в Коломиї вечерок. Початок точно о год. 5. вечером в сали тов. „Сокола“. — Дня 22-го марта н. ст. 1900 р. відбудуть ся загальні збори філії тов. Просьвіти з слідуючим порядком: Вступне слово; відчит з господарства п. Королюч, учителя господарства; справозданє уступаючого відділу; вибір нового відділу; відчит о „касах Райфайзена“; внесенє членів; і роздача насіння і щепів для членів; Вечером о год. 6-ій відбуде ся „вечерок декламацийно-вокальний“ при співучасті „Коломийського Бояна“, селянського хору з Балинець і міщанського хору з Печеніжина. Ціна міст: Фотель 1 кор., крісла 50 сот., вступ на салю 25 сот. Загальні збори і вечерок відбудуть ся в сали магістрацкій.

— **На засіданю Комітету льотерийного** на дни 23. сего місяця, постановлено для сконцентрованя і успішного переведеня акції льотерийної, утворити окрему канцеляцію льотерийну, котра находить ся буде в духовній семінарії. В тій канцелярії справою евіденції і дальшої розсилки льосів займе ся Впр. о. віцекертор Т. Ярема, справою фантів Вп. о. настоятель М. Яцковский, а справою рахунковою Вп. п. радник А. Заячківский, а в єго заступстві Вп. п. директор Нагірний.

За тим прошу всіх Впр. оо. Деканів (на тепер львівської і перемської диєцезії, а станиславської в своїм часі) прислати ласкаво канцелярії льотерийній на руки Впр. о. Т. Яреми, Львів, уліця Коперника ч. 36, повідомленя: кілько льосів до деканату прислано? як їх розділено по парохіях? кілько з них продано? кілько остає їх нерозпроданих? (по можности з наведєнем номерів льосів).

Гроші просимо як і перше прислати виключно до Дирекції Народної Торговлі (на просьбу Вп. п. директора Нагірного без додатку: „на руки директора Нагірного“, бо оказало ся, що се прибільшує маніпуляцію). О. Д. Танячківский.

(×) **Про українсько-руське письменство** — почала словінська ілюстрована часопись „Dom in svet“, що виходить в Любляні, ряд статей д. Подравского п. з. „Stice iz maloruske kniževosti“. В ч. 21 є мова про Шевченка від єго дитинства до знакомства з Кулішом і Костомаровом. Стаття написана тепло і симпатично для нашого поєга. В 23-ім ч. оповідає автор про Кирило-Методієвське братство і дальшу долю та смерть Шевченка. Подрібнійше задержує ся автор над характером і діяльністю Куліша. Відтак звертає ся до письменників 60—70-их років і згадає про заборону печатаня українських книжок і часописів в Росії, почавши з 1876 р. Згадавши ще про Руданьського, Мордовця і Стороженку, звертає ся до Галичини і оповідає про заснованє Галицько-руської Матиці, про першу руску часопись „Зоря галицкая“ і назначеню Голо-

вацького професором укр.-рус. мови і літератури в львівському університеті.

— **3 Відня** пишуть нам, що доси не явилися в парламенті з руских послів посли Окуневський, Танячківський і Мандичевський.

— **3 Равщини** пишуть нам, що з тамошніх сіл вишло торік, а сего року вийде ще більше навіть засібніших господарів до Босни. Деякі господарі випродали вже тепер свою землю по 100—120 зр. за морг і з грошем 1000—5000 зр. виходять до окупованих країв, приманені тут головно лісами. Пустарі земельні, які їм тут дає правительство, потребують дуже інтензивної управи, але за те не потребують нові поселенці через 10 літ платити державних податків.

— **Жертва жидівського фанатизму**, Марія, Станіслава (передим Лея) Якобі лежить поважно хора в монастирі Феліціянок в Кракові. До неї вівзвано судового лікаря, д-ра Філімовського. Недугу визвало тяжке побите зі сторони жидів. Сестру Якобіної, Бернштайнову, що брала рівнож участь в нападі, віддано до закладу божевільних. План нападу був наперед укартований. Брат Якобіної хотів з початку вилунути на її судженого, Сьверчка, щоб сей відступив від проктованого подружжя з сестрою і жертвував йому 1000 зр. відступного. Сьверчек відкинув сю низьку пропозицію з обуренням. Коли наречені вийшли до склепу Зельцера, їх заманено на І. поверх магазину, передержано їх тут під ріжкими позорами цілу годину, опісля втворено прилежну комнату, заповнену 30 жидами і ту знущано ся над Якобіною. Її бито, штуркано, прозивано, кидано в куті комнати на підлогу. Коли наречений через вікно почав кликати о поміч, его силою відірвано від вікна, причім зірвано з шиї хустку. Що напад був наперед обдуманий, доводить ся обставина, що сторожови з иншою каменіцєю поручено, держати замкнену браму і не впускати нікого. Щастє, що дирекція поліції містять ся недалеко, бо инакше справа могла закінчитись катастрофою. В п'ятницю ув'язнено жиди, Мошка Вайнштайна, що грав ролю донощика, слідив за нареченими і уложив план нападу. Коли жиди пірвали наречену до комнати, Вайнштайн і Ляйнкрам кинули ся на Сьверчка і били его. Доси ув'язнено шістьох нападників; дальші ув'язнення не виключені. Коли дня 24. с. м. в полудне ув'язнених мала перевести поліція з арештів поліційних до криміналу, жиди устроїли збійовиско перед арештами, хотіли виважити браму та приборали так грізну постапу, що скріплена поліційна сторожа мусіла їх розігнати.

— **Сумна пригода**, що лучила ся коло стації Бірки представляє ся після оповідань Ейзика Гольдберга так: З Грималова вертав він поночію до Тарноруди і заснув на бричці. Що пізніше з ним стало ся, сего він не знає. Гроші, які мав при собі, видав в Грималові, а векселі найдено нині при нім. Здав ся ему, що коли переїздив через залізничий шлях, коні настрашили ся свисту поїзду і вивернули бричку до глибокого рову, причім він сильно потовк ся. Візник з кінями зголосив ся сейчас у начальника стації в Бірках. Пригода отже цілком звичайна.

— **Присудженє премій** гр. Уварова відбуло ся мин. року на публічному засіданні Петерб. Академії наук. На конкурсі вплинуло вісім творів, а крім того один лишив ся з минулого конкурсу, позаяк рецензент не подав на час оцінки. Одноголосно признано зовсім відповідним услів'ям ділу С. Голубєва «Кієвський митрополит» Петрь Могіла і его сподвижники» т. П. Кієв 1898 велику нагороду 1500 рублів. Неповну премію, 500 рублів, присуджено Д. Багалію за твір: «Опыты истории харьковского университета». Похвальне признание присуджено: В. І. Шенроку за твір: «Материалы для биографии Н. В. Гоголя».

— **Про повісті** Ів. Нечуя-Левицького І. том, подав петербургський «Краї» в 49 ч. прихильну згадку. «Спокійний, поважний, фантастичний тон повістей і оповідань мило настроює читача, що не любить штучности або тенденції».

— **Відділ наук** комітету міністерства просвіти в Росії рішив: книжку: «Розмова про сільське господарство», П. книжка Худоба; коні, скотина, свині та вівці з 20 картинками, Е. Чикаленка, Одеса 1890. изданіе общерусскаго общества печатнаго дѣла стор. 59, ціна 10 коп. допустити в бібліотеки учит. семинарий, в учительські бібліотеки начальних народних шкіл і в безплатні народні читальні та бібліотеки тих губерній, де місцева людність говорить українською мовою.

— **Буть или не быть** всеславянскому съезду журналистовъ въ Парижѣ. Під таким заголовком подає відомий Вергун в ч. 8551 «Нового Времени» статтю, щоб устроїти такий з'їзд на всесвітній виставі, на якій би «докладъ о современномъ положеніи, со славянскою точки зрѣнія, печати русскою, малорусскою в Австро-Венгрии, польскою, чешскою, словацкою, словинскою, хорватскою, сербскою и болгарскою дали бы возможность уяснить себѣ тѣхъ продѣлы и недочеты славянскою печати, отъ которой страдаетъ идея о духовномъ единеніи всего славянскаго міра».

— **В Станиславові** появил ся тиф при ул. Седельмаєвській в інтернаті питомців учительської семинарії, де занедужало трох учеників, а при ул. Галицькій стверджено два случаї сеї недуги. Причиною тифу має бути нездорова вода.

— **Не поправив ся** Люккені, убийник бл. п. цїсарєвої Елисавети, хотів недавно відобрати життя директору в'язниці, Перрінові, за допомогою острого зваряду, який спорядив собі з ключа до отвору пушок з консервою. Він жалувал ся перед директором, що заострено в'язничі приписи з причини утечі двох в'язнів, і кинув ся на него, коли він відвернувся. По короткій борбі Люккеню розоружено і замкнено в підземній келії, де перебував давнїше.

— **Виєманипували ся** з під опіки муштин Чешки на послїднім балю костюмовим в Празі. Хотіли они доказати, що обійдуть ся без мужеского пола на балю «Беседи» і дійсно довели до того, що баль випав знаменито. Забаву втворила вступною промовою одна з комітетових, почім бавлено ся аж до самого рана. Жєнщини перебрані за муштин були так добре ухарактеризовані, що комісар поліції не хотів одну паню перебрану за англійського лорда впустити на салю, поки инші не вступили ся за нею і пересвідчили комісаря, що під тою мужескою поставою криє ся «слєчна». Злобні муштини удержують, що характеристичною цїхою цїлої забави був неможливий крик і галасованє.

— **Серед лєтаргїчного сну** виступала на сцені львівського театру в ролі Імаїнації в драматі Юл. Словацького «Кордіяні» одна з найліпших акторок сего театру Габрієля Запольска. Ще підчас ранішньої проби Запольска попала у лєтаргїчний сон, однак поведене єї було зовсім нормальне та не викликало ніяких підозрін. Вечером виступила перед публікою в згаданій ролі і відіграла єї цілком коректно. Акцентація бесїди, рухи та поведене єї були також цілком відповідні, лише очі жаріли якимсь незвичайним огнем, що троха неспокійніше блеще окруженє акторки. Покликаний лікар не пізнав лєтаргу, лиш догадував ся, що артистка попала в нервовий розстрій. Аж по повероті домів, коли приємсь сценічного виступу перестав на неї ділати, она втратила власть панованя над собою і поводила ся наче божевільна. На другий день вечером Запольска пробудила ся з лєтаргу і зачала приготувати ся до виступу, в тім пересвідченю, що «Кордіяна» ще не виставлявано. Ледаві за допомогою рецензій у дєвєніках удало ся переконати артистку, що «Кордіяна» уже був на сцені, та що она також виступала. Проява се дуже незвичайна, щоб серед лєтаргу умово працювати, і то з такою прецизїєю та коректностю. В сон той Запольска попала наслідком перетяженя працею. Лікарі приписали єї самоту і спокій. Ліченє потребає що найменше три тижні.

— **Процєс о спронєвєренє**. В Білгороді відбула ся сїмї дїями перед судовим трибуналом І. інстанції карна розправа проти Міляна Сїмича, директора міської акцизи, обжалованого о спронєвєренє 70.000 франків. Велике зацікавленє викликав сей факт, що Сїмича вже в 1871 році засуджено за фалшованє податкових декларацій на 3 літа тяжкої в'язниці, а мимо сего обняв він пізніше так важне становище при адміністрації Білгорода. Неменьше дивним видало ся се, що Сїмич з украденіх грошів нічого не задержав для себе, але поділив їх між помершого бурмістра Білгорода, Михайла Богічевича (королівського свояка) і помершого радника міського, Одавича. Трибунал засудив Сїмича на 8 літ в'язниці в кайданах.

— **Релігійний фанатизм**. В Голандії, в селі Тіль сповнили ісповідники одної секти страшний злочин убийства на служі свого начальника. Жертву фанатизму, посуджену о зносини з чортом, виведено на майдан серед села, заколено ножем, почім вже над мертвим тілом знущали ся всі без ріжниць віку і пола. Відтато єму ноги, руки і голову, і в крові умивано руки, причім всі співали набожні псалми. Коли появила ся жандармерія, фанатики замкнули ся в громадскім уряді і держали ся там через довгий час. Вкінці удало ся їх розоружити, почім головних винувників ув'язнено.

— **Напад на директора**. З Райне в Вєстфалії доносять, що на директора тамошньої гімназії, д-ра Фірєра, напали два ученики, яких видалено з гімназії за їх зле поведене. Щоби набрати відваги, оба молодці упили ся і почали в гімназійському будинку убивати шибї. Коли директор почув брязк шиб і вийшов з свого мешканя, многонадійні молодці стрілили до него з револьверів, але на щастє хибили. Завізнана поліція ув'язнила обох кандидатів на розбишак.

— **Підкови без гвоздів**. В Берліні опатентовано новий спосіб приклїплюваня підків до копит без гвоздів, а лишень за допомогою клямр. Підкова має з кожної сторони по три малі, чотиригранні, подовгасті вїтвори, в які закладає ся клямри, а за їх помічю прикрїплює ся підкову до копита. Сего способу уживають вже з добрим успіхом в Берліні, де завязало ся навіть товариство, що має на меті займатися виробом таких підків.

— **Фреквенція в висших наукових заведенях**. Міністерство віроісповідань і просвіти оголосило справозданє з фреквенції всіх висших заведєнь наукових в Австрії. З него довідуюмо ся, що число слухачів 8 університетів виносить з днем 1. грудня 1899 р. 16.775. В поодиноких університетах представляє ся фреквенція так: Відень — 6.111 слухачів; Прага (чеський універс.) — 3.102; Львів — 1996; Градець — 1591; Краків — 1293; Прага (німецький універс.) — 1281; Інсбрук — 1022; Чернівці — 379 слухачів. На богословський віділ було записаних 1018 звичайних слухачів і 153 надзв.; на правничий — 8326 звичайних і 924 надзв. слухачів; на лікарський — 2729 звичайн. і 456 надзв.; на філософський віділ 2125 звич. і 1044 надзвичайних слухачів. Найбільше слухачів числить правничий віділ в Відні, бо 3337, потім в Празі (чеський) — 1839 і у Львові — 1302 слухачів. На лікарськєм віділі у Відні є записаних 1381 слухачів.

Фреквенція в 7 політехніках збільшила ся сего року о 592 і виносить 4.489 слухачів. З загального числа припадає на політехніку у Відні — 1310, в Празі (чеська) — 1165, у Львові — 630, в Празі (німецька) — 539, в Берні (нім.) — 404, в Градці — 368, в Берні (чеська) — 53 слухачів.

В рільничій Академії у Відні є записаних сего року 291 слухачів т. є. о 15 менше як минулого року.

— **Дрібні вісті**. 5-коронівки мають появили ся вже в марті. На стації Козлів, рязанської залізничі, вискочила зі шин локомотива тягарового поїзду. Одна цистерна і 7 вагонів поторожених, машиніст і его помічник потерпіли смерть, а надкондуктор тяжко ранений. — В С. Кєнд знищив огонь цїлий склад олію і спиритусу вартости 2 мільони франків. При тім потерпіло 30 осіб тяжкі рани від попарення. — В Терєбовлє ув'язнила жандармерія проїнаційного сторожа, Петра Розвадовського, під замітом убийства своєї жєни.

— **Переписка редакції і адміністрації**. Вив. В. П. в К. Дякуємо. Помістимо. Просимо не забувати на нас на будуче. — Вив. Верб. у Львові. Будемо печатати, однак хочемо для присланих річий обезпечити відбигку. Печатанє начесть за пару місяців, б) маємо множество материялу і зобовязань, з яких вивязатись мусимо. — Хвальна редакція «Учителя» у Львові. З сєгорічних чисел «Учителя» одержали ми доси два числа. Слї в сєй сносїб буде ведена дальша експедиція, ми здержимо безусловно висилку нашої часописи.

Наука, штука, література.

— **Учитель** ч. 4 з дня 20. лютого с. р. Зміст: Рідна найбільше уживаних способів читаня; — Рїжна здібність умислової праці; — Вісти з Руського Тов. педагогічного; — Початок і розвій шкільництва на Русі, подає Ант. Павєнцукій; — Про фізичне вихованє, після А. Мосєєго написав Василь Ратальський.

Телеграми.

Відень, 26. лютого. На зазив цїсаря виїздить нині до Пешту чеський міністер, др. Резек. Кажуть, що др. Кербер предложив цїсарєві план діланя на случай неспосібности парламенту до правиці. (Про зміни в політичній ситуації гляди в наших вступних статиях).

Відень, 26. лютого. Польське коло, по переведєню політичної дискусії, видало комуїкат, в котрім з прихильністю приймає до відомости економїчну програму д-ра Кербера, осуджує средство борби, якого уживано в парламенті повних три роки, заповідає поміч в справі поладнаня чєско-німецького спору, заявляє охоту йти з сторонництвими, що є вірні засадам автономії і парламентаризму і домагає ся пошанованя своїх автономічних і національних прав.

Відень, 26. лютого. Міністри др. Кербер і Бєм-Бавєрк повернули нині з Пешту.

Краків, 26. лютого. Прибув тут в погоні за директором Сендзєльовским командант жандармерії з Сендзїшова. Після єго твердження Сендзєльовський здефравдував 170.000 зр.

Знаменитий коняк французский кураційний відзначений на львівській виставі, ціла фляшка 3-50, пів фляшки 1-80, чверть фляшки 1 зр., набути можливе лише в торгівлі

ЛЕОНАРДА СОЛЕЦКОГО

Львів, ул. Баторія ч. 2.

3—30

Помимо що вовна і розгар подорожжі о 30% — продає ковдри і матраци по давних низьких цінах лише спеціальна робітня і магазин постели 16—30 **ЙОСИФ ШУСТЕР**

Львів, Копєрника ч. 5.

Цінники даром.

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1899.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить	одини			відходить	одини		
6:10	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова			6:20	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава		
6:50	з Брухович, від 7. мая до 10. вер. включно			6:15	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний		
7:10	з Зимної-води			6:30	до Іцкан (Галацу, Ясс, Букарешту) Сучави		
7:40	з Янова			6:30	до Кракова (Відня, Варшави), Стружа		
7:55	з Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия			8:45	до Скольного, до Лавочного (1. лип. до 12. вер.)		
7:44	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче			9:10	до Янова		
8:05	на дв. головний			9:25	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз.		
8:15	з Сокаля, Рави рускої			9:35	до Янова від 1. липня до 15. вересня вкл.		
9:00	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.			10:10	до Белзця, Рави рускої, Сокаля і Любачова		
11:15	з Ярославля і Любачова			12:50	до Янова від 1. липня до 15. вересня вкл.		
11:55	з Іцкан, Чернівців і Станиславова			2:15	до Брухович тільки від 1. липня до 10. вересня включно в неділі і свята		
1:01	з Янова			9:45	до Іцкан (Ясс, Букарешту)		
1:40	зі Скольного, Стрия, а з Лавочного тільки від 7. вер. до 15. пад. включно			3:05	до Кракова (Відня) Хабівки ч. Рясів		
2:20	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.			3:15	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.		
2:35	на дв. голов.			3:20	до Янова від 1. мая до 30. вересня вкл.		
5:55	з Сокаля, Белзця і Любачова			3:26	до Зимної води тільки від 7. мая до 10. вер.		
				5:25	до Брухович		
					до Ярославля		
Ніч				Ніч			
8:45	6:10	з Кракова (Відня) Самбора, Хирова	6:20	6:21	до Іцкан, Радовець, Кімполонга, Сучави		
	6:20	з Іцкан, Сучави		6:40	до Кракова (Відня) від 1. черв. до 15. вер.		
		з Янова від 1. до 31. мая і від 16. до 30. вересня щоденно, а від 1. червня до 15. вересня тільки в неділі і свята		6:50	до Янова від 1. чер. до 15. вер. т. в дні б.		
	7:58	з Брухович від 7. мая до 30. червня і від 16. серпня до 10. вересня вкл. щоденно		7:00	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша		
	8:15	з Брухович від 1. липня до 15. вересня щод.		7:10	до Сокаля і Рави рускої		
	8:14	з Янова тільки від 1. черв. до 15. вер. вкл.		7:20	до Тернополя дворець головний		
	9:21	з Кракова (Відня, Берлина), Сянока, Пешту		7:42	дворець Підзамче		
	9:55	з Чернівців, Іцкан (Букарешту), Сучави		7:47	до Янова від 1. жовтня до 30. мая 1900		
12:30	10:10	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.	10:08	8:35	до Іцкан (Ясс, Букарешту), Сучави		
	10:08	на дв. голов.		9:10	до Кракова (Відня, Варшави), Сянока		
	10:25	з Лавочного (Пешту) Хирова		11:10	до Підволочиск, Бродів дв. голов.		
	10:30	зі Скольного, Калуша		11:32	дв. Підз.		
	12:10	з Підволочиск на дворець Підзамче		4:10	до Кракова (Відня, Берлина)		
	3:05	на дворець головний		5:50	до Брухович від 7. мая до 10. вер.		
	3:30	з Кракова (Відня), Самбора, Сянока					
2:16	6:00						

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейський різнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць держ. (Львів, ул. Красіцьких ч. 5) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзди.

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до перешовання паперів вартістні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в інституціях заграничних т. зв.

Депозити сховкові (Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. а. в. річно, депозитар дістає в сталевій касі панцирний сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може своє майно або важні документи.

Під тим виглядом поробив Банк гіпотечний як найдодатливіш зарядження. Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовий.

Медаль заслуги на виставі край. в р. 1894.

Знані Полотна

яко найліпші чистоті лляні
грубіші і тонші вебіві і на сорочки.
Простирає без шву і т. п.

Димі, Ручники, Хусточки до носів, Обруси і Сервети, Стирки, Полотна вітрильні (Segeltuch), Дреліхи на ліберії, Матераці, Матерії вовняні на убрання (Zeigi) і т. п. виробі найліпшої якості власного виробу поручає по уміркованих цінах

МЕЧИСЛАВ ГОНЕТ

передтим Володислав.
в Корчині п. п. Корчина (Галичина).

Цинники і пробіи жаданих родів вислав да-
ром і франко. 9—15

7—10

Товариство взаїмного кредиту „ДНІСТЕРЪ“

стоваришене з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10
(дім „Просьвіти“).

уділяє позички за оплатою 5½ % і 1% додатку на кошта адміністраційні, властителям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповідних ручителів або за інтабуляцією, над 500 корон тільки за інтабуляцією на першій місці, до сплати в ратах на 3 до 10 літ. Св'язники, не посідаючи реальностей, мусять крім поруки двох ручителів предложити ще полісу життєву; обезпечитись можна через „Дністеръ“ в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові після всяких можливих комбінацій.

Згадаве Товариство приймає вклади до опроцентованя від членів і третих осіб по 4%.

Уділ членський виносить 50 кор., списове 2 кор.

Членом бути і позичку дістати може тільки член 4-й обезпечений в „Дністеръ“.

Інформації уділяє Дирекція листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечень „Дністеръ“.

Важне для рільників!

САМОЧИННІ

приряди до підливання

в цілі

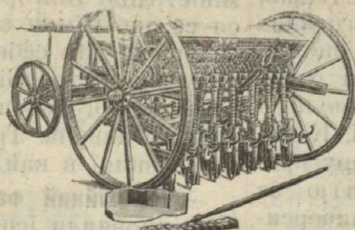
знищення дикого ріпаку і дикої гірчиці, возячі на більшій площі,

а носячі для менших ужитків.

косярки

до трави, конюшини і збіж.

Розтрясачі кінні до сіна. Грабярки кінні до сіна.

Найліпшою сіваркою

рядовою в Ph. Mayfarth & Co.'s ново споряджена

„AGRICOLA“

(система пересування коліс)

до всіляких насін і різнородної величини висіву без зміни коліс; на ґрунта гірські і рівнини, дуже легко ходячі, незмірно тревалі, дуже дешеві.

Уможливають дуже великуощадність в праці, часі і грошах.

Ручні праси до сіна і соломи, лусначі до кукурудзи, керати, молотарні, млинки до чищення збіжжя, триєри, плуги, вальці, борони, вирабляє і достарчує як спеціальність з порученем, в найновішій, вибірній за найліпшу узнаній конструкції

PH. MAYFARTH & Co.

ц. к. уприв. фабрика машин ріль, особливша фабрика прас до вина і машин до овочів у Відні, II. Taborstrasse Nr. 71.

Відзначена 400 золотими, срібними і бронзовими медалями.

Обширні каталоги і численні письма з узанам — даром.

1—8

Важне для всіх!

На-
правляє **КАЛЬОШІ** найгірше знищені
як також мужеску, дамску і діточу обуву.

Чоботи для духовеньства по як найприступніших цінах.

З провінцій вистане старий оказ на міру.

ЛЕВ НОВОСАД, Львів, ул. Крута 7.